

N:o 5.

Ank. till Riksd. kansli den 5 maj 1891, kl. 11 f. m.

Utlåtande, i anledning af väckt förslag om öfverlemnande till riksbanken af obligationer, utfärdade af riksgäldskontoret.

I en inom Andra Kammaren väckt motion (n:o 114) har herr *M. Dahn* föreslagit,

1) att Riksdagen af riksbankens vinst för år 1890 öfverlemnar 1,500,000 kronor till statsverket och på samma gång och som vederlag därför beslutar öfverlåta till riksbanken riksgäldskontorets 3 $\frac{1}{2}$ procents obligationer af år 1886 till ett belopp af 1,500,000 kronor (räknadt efter pari kurs); och

2) att riksbankens öfriga vinstmedel för år 1890 bibehålles å banken som reserverade medel.

Sedan bankoutskottet, till hvilket denna motion hänvisades, öfverlemnat densamma till sammansatta stats- och bankoutskottet, dock endast i hvad den afsåg öfverlemnande till riksbanken af riksgäldskontorets obligationer, begärde och erhöll sammansatta utskottet särskilda yttranden af fullmäktige i riksbanken och fullmäktige i riksgäldskontoret öfver den till utskottet hänvisade del af ifrågavarande motion.

Fullmäktige i riksbanken yttrade:

»Enligt remiss af den 16 februari åligger det fullmäktige att till sammansatta stats- och bankoutskottet afgifva yttrande öfver den del af

Bih. till Riksd. Prot. 1891. 4 Saml. 2 Afd. 5 Häft. (N:is 5, 6). 1

herr M. Dahns inom Riksdagens Andra Kammare väckta motion, som afser, att till riksbanken såsom vederlag för den vinstandel till belopp af 1,500,000 kronor, hvilken skulle till statsverket af riksbanken öfverlemnas, må öfverlåtas motsvarande summa i riksgäldskontorets 3 1/2 procents obligationer af år 1886, beräknade till parikurs.

Fullmäktige hafva i fråga om dispositionen af bankens för år 1890 behållna vinst i yttrande till Riksdagens bankoutskott, såsom sin åsigt uttalat, att, i enlighet med hvad under senaste åren egt rum, hälften af denna vinst i rundadt tal måtte till statsverket öfverlemnas.

Om nu såsom ersättning härför ett motsvarande eller något mindre belopp skulle till riksbanken öfverlemnas i svenska statens obligationer, torde häremot från bankens sida intet vara att erinra, så vida det ej med fog skulle kunna anses att härigenom faktiskt rubbas den grundsats för vinstfördelningen, som nu mera kan anses hafva vunnit stadga, i det att staten visserligen skulle för sina utgifter få mottaga sin andel af bankens vinst, men i stället godtgöra banken med sina skuldsedlar.

Huruvida åter ett sådant förfaringssätt må befinnas öfverensstämmande med de principer, som staten i allmänhet följer i fråga om statsreglering och dermed sammanhängande upplåning, derom lär det icke tillkomma fullmäktige att yttra sig.»

Fullmäktige i riksgäldskontoret anförde:

»Sedan herr M. Dahn i en inom Riksdagen väckt motion föreslagit, dels att Riksdagen af riksbankens vinst för år 1890 skulle öfverlemna 1,500,000 kronor till statsverket och på samma gång och som vederlag därför besluta öfverlåta till riksbanken riksgäldskontorets 3 1/2 procents obligationer af år 1886 till ett belopp af 1,500,000 kronor, räknadt efter pari kurs, och dels att riksbankens öfriga vinstmedel för år 1890 finge bibehållas åt banken som reserverade medel, har sammansatta stats- och bankoutskottet i skrifvelse af den 16 sistlidne februari anhållit om fullmäktiges i riksgäldskontoret yttrande öfver berörda motion, i hvad den afser öfverlemnande till riksbanken af riksgäldskontorets obligationer.

Med anledning häraf få fullmäktige till en början fästa uppmärksamheten derpå, att ett bifall till motionen i sjelfva verket är ett beslut om bibehållandet åt riksbanken af hela dess vinst för år 1890, med tilllägg af den bestämmelse att 1,500,000 kronor deraf skola förvandlas i

svenska statens 3 1/2 procents obligationer. Emot ett dylikt förfarande skulle, så länge kursen å nämnda obligationer, såsom för närvarande är förhållandet, står under pari, ur riksgäldskontorets synpunkt icke vara något att erinra, så framt riksgäldskontoret erhöle valutan för obligationerna. Detta innehåller emellertid icke motionen. Enligt densamma skall nemligen nyssberörda belopp, 1,500,000 kronor, för hvilket omförmälta obligationer skola utgöra vederlag, icke komma riksgäldskontoret till godo, utan öfverlemnas till statsverket. Förhållandet blefve sålunda detsamma, som om Riksdagen, för att åt statsverket anskaffa 1,500,000 kronor, bemyndigade riksgäldskontoret att öka statsskulden med ett motsvarande belopp. Då Riksdagen hittills icke beslutat upplåning af penningar för andra ändamål än produktiva, skulle deremot, om motionen bifölles, med upplånta medel komma att bestridas vanliga löpande statsutgifter. Att frångå nyssnämnda af Riksdagen hittills följda grundsats i fråga om användande af lånemedel kan likväl icke vara att tillråda.

På grund häraf få fullmäktige afstyrka bifall till förevarande motion i hvad den afser öfverlemnande till riksbanken af riksgäldskontorets obligationer.»

På grund af hvad fullmäktige sålunda anført, och då numera kamrarne, efter gemensam omröstning, beslutit, att af riksbankens vinst för år 1890 ett belopp af 1,850,000 kronor skall öfverlemnas till statsverket och återstoden 1,857,485 kronor 69 öre i riksbanken bibehållas, får utskottet hemställa,

att herr Dahns ifrågavarande förslag icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 5 maj 1891.

På det sammansatta utskottets vägnar:

HUGO TAMM.
